

MAGYAR VÍZIKÖZMŰ SZÖVETSÉG

SZAKMAI AJÁNLÁS

**víz- és csatorna szolgáltató szervezetek,
települési önkormányzatok részére
a vízterhelési díjjal kapcsolatos eljárásokhoz**

Összeállította:

Magyar Víziközmű Szövetség

Szakértői Bizottsága

Egyetért:

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Budapest

2005. május

Készült:

a környezetterhelési díjakról szóló

2003. évi LXXXIX Törvény és a
270/2003 (XII.24.) Kormányrendelet
módosításaként megjelent

2004. évi CI. törvény

az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési
befizetésekről szóló törvények módosításáról

2004. évi CXXXV. törvény

a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről

363/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet

az egyes környezetterhelési díjak visszaigénylésének, a kibocsátott terhelő
anyag mennyiség meghatározás módjáról, valamint a díjfizetés áthárításának
szabályairól szóló 270/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet módosításáról

vonatkozó részei alapján

AZ AJÁNLÁS CÉLJA

A környezetterhelési díjakról szóló 2003.évi LXXXIX. Törvény és a végrehajtásáról szóló 270/2003 (XII. 24.) Kormányrendelet előírásainak a víziközmű szolgáltató szervezeteknél kötelező alkalmazása szükségessé tette a szakmai részletfeladatok pontos leírását tartalmazó, alkalmazható ajánlások kidolgozását a víziközmű szolgáltató szervezetek és a települési önkormányzatok részére.

A fent említett jogszabályok 2004. év során a 2004. évi CI. törvény és a 2004. évi CXXXV. törvény, illetve a 363/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet alapján módosultak, így a korábban kiadott ajánlást át kell dolgozni.

Az ajánlásban csak a hatályos jogszabályok előírásainak megfelelő, azok szellemének nem ellentmondó, egyértelmű szakmai javaslatok szerepelnek.

A VÍZTERHELÉSI DÍJ VÁLTOZÁSAI

A 2003. évi LXXXIX. törvény (Ktd. tv) alapján 2004. január 1-től került bevezetésre a vízterhelési díj.

A törvényben meghatározott feladatok és kötelezettségek újszerűsége, valamint a kellő gyakorlati tapasztalat hiánya, időközben számos olyan kérdést vetett fel, melyek szükségessé tették a törvény, valamint ezt követően a Ktd. tv-hez kapcsolódó 270/2003 (XII.24.) Kormányrendelet módosítását, pontosítását. Ennek eredményeként 2004 decemberében a Ktd. tv-t törvény módosította:

- Az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló **2004. évi CI törvény (CI. tv)**,
- A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló **CXXXV. törvény (Ktv. tv)**. továbbá a
- **363/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet** az egyes környezetterhelési díjak visszaigénylésének, a kibocsátott terhelő anyag mennyiség meghatározás módjáról, valamint a díjfizetés áthárításának szabályairól szóló 270/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet módosításáról

A CI. tv, Ktv. tv és a 363-as Korm. rend. 2005. január 1-től lépett hatályba, azonban az ez év március 31-ig történő díjfizetési kötelezettség bevallását, adatszolgáltatást, díj befizetéseket, levonásokat, visszaigényléseket a 2003. évi LXXXIX tv. és a 270/2003 Kormány-rendelet 2004 évben érvényben levő előírásait figyelembe véve kell végrehajtani.

A Ktv. tv. 114. § (2) bekezdése szerint a vízterhelési díj (VTD) mértéke

a 2004. évben a díj	30 %-a,
a 2005. évben a díj	30 %-a,
a 2006. évben a díj	50 %-a,
a 2007. évben a díj	80 %-a,
a 2008. évben a díj	100 %-a,

Ez a törvénymódosítás a 2005.-től kezdődően 3 év díjfizetését érinti, mivel a korábbi rendelkezés szerint 2005. évben 50%, 2006-ban 75% és 2007-ben 90% volt a VTD mértéke.

A CI. tv módosításai

▪ A VTD célja

a környezetet terhelő anyagoknak a felszíni vizekbe, ill. időszakos vízfolyásokba történő kijutásának minimalizálása, ezzel elősegítve a környezet és természet megóvását,

így a VTD-t a kibocsátott környezetterhelő anyagok minden egysége után kell fizetni.

▪ Bővíté

a díjkedvezményekre jogosultak körét azáltal, hogy lehetővé teszi a felszíni vizet közvetlenül terhelő vízterhelést csökkentő beruházást megvalósító beruházóknál a díj 50 %-ának visszaigénylését.

a méréshez szükséges műszerbeszerzés lehetőségeit és egyúttal meghatározza a kedvezmény mértékének felső határát.

▪ ***Módosítja***

a vízterhelési díj befizetési kötelezettséget (egyszerűsíti) azzal, hogy ha a technológiából adódóan a közcsatornába kibocsátónál mérésekkel bizonyítottan nem jelenik meg a nehézfémek csoportjába tartozó vízterhelő anyag kibocsátás, úgy annak méréséről nem kell gondoskodni, ill. e körben nem terheli díjfizetési kötelezettség.

a számításnál nem kell figyelembe venni az elvezetett csapadékvíz mennyiségét.

valamint a vízterhelő anyagok köréből kimaradt a szerves oldószer extrakt .

▪ ***Pontosítja***

hogy a környezetterhelést csökkentő beruházások miatti vízterhelési díjkezdvezmények igénybeviteléhez, illetve visszaigényléséhez milyen engedélyek megléte szükséges

hogy, a beruházó a beruházás utáni vízterhelési díj fizetési kedvezményre ezt 2005. január 1-től nem csak visszaigényléssel, hanem díjkezdvezmény formájában (a díjfizetésnél, díjelőlegnél való azonnali figyelembe vétellel) érvényesítheti. A díjkezdvezmény igénybevitelére jogosultak köre (Ktd. 15§(2) és (3) nem változott.

AJÁNLÁSOK

1. VÍZTERHELÉSI DÍJKÖTELES TERHELŐ ANYAGOK

A Ktd tv. 7. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezi, hogy

(2) Vízterhelési díjat a felszíni vizeket terhelő, e törvény 2. számú mellékletében meghatározott vízterhelő anyagok kibocsátása után kell fizetni.

Megjegyzés: A Ktd. tv. korábbi szövege szerint a vízjogi engedélyben, ennek hiányában e törvény 2. sz. mellékletében meghatározott anyag kibocsátása után kellett fizetni a VTD-t. A módosítást követően VTD fizetési kötelezettség, csak a 2. sz. mellékletben felsorolt anyagok kibocsátása után terheli a kibocsátót.

2. MENTESSÉG A VÍZTERHELÉSI DÍJ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG HATÁLYA ALÓL

Ktd tv. 8. §-ának (1) bekezdése az alábbiak szerint módosult:

(1) Nem terheli díjfizetési kötelezettség a kibocsátót:

- a) a felhasznált vízben levő vízterhelő anyag kibocsátás után, ha a felhasznált vizet újrahasználja és a használat során, nem terheli a befogadót,*
- b) az általa felhasznált, illetve a vízszolgáltatás alapjául szolgáló nyers vízben eredetileg is megtalálható vízterhelő anyag mennyisége után,*
- c) az elvezetett csapadékvíz mennyisége után,*
- d) a nehézfémek csoportjába tartozó vízterhelő anyag kibocsátása után, amennyiben a kibocsátó által alkalmazott technológiából adódóan az ilyen típusú vízterhelő anyag kibocsátása kizárt.”*
- e) Az extenzív módon üzemeltetett halastavak esetén*

Megjegyzés:

b) A felhasznált vízben (termelt és vásárolt) eredetileg is megtalálható vízterhelő anyag mennyiségéről szóló információt a vízszolgáltató köteles a kibocsátó rendelkezésére bocsátani (hiteles mérésekkel igazolt módon) legalább negyedévente, vízbázisonként.

c) A módosítás révén lehetővé vált, hogy ne csak az egyesített csatornarendszeren elfolyó csapadékvíz elvezetés mentesüljön díjfizetés alól, hanem ez érvényesüljön például a tisztítási technológia biológiai fokozata előtti záporvíz leválasztók esetén is, tehát a csapadékvíz mennyisége után nem kell díjat fizetni.

d) A módosításnak megfelelően, amennyiben a technológiából adódóan igazolt módon a közcsatornába kibocsátónál nem jelenik meg a nehézfémek csoportjába tartozó vízterhelő anyag kibocsátás, úgy e körben nem terheli díjfizetési kötelezettség, ill. a mérés is elhagyható.

e) A módosításnak megfelelően kikerültek a tv. hatálya alól mindazon halastavak, amelyek védett területeken helyezkednek el, ill. ahol nem nagyüzemszerű halgazdálkodás folyik.

3. A VÍZTERHELÉSI DÍJ KISZÁMÍTÁSA

A Ktd tv. 2. sz. melléklete szabályozza a díj kiszámítását:

„A vízterhelési díj mértéke:

$$VTD (Ft/év) = \sum (Mi [kg/év] \times Pi [Ft/kg]) \times T \times I$$

,ahol

VTD: a fizetendő vízterhelési díj,

Mi = az adott i-edik vízterhelő anyag nettó - belépő-kilépő közötti különbség - kibocsátott éves mennyisége (kg/év), illetve

Mi = Q x Ci(átlag) ahol a

Q = éves kibocsátott szárazidei szennyvízmennyiség, m³/év

Ci(átlag) = az „i” paraméter éves átlag koncentrációja kg/m³

(Ci = 0, ha Ci kisebb, mint a vizsgálati módszer alsó méréshatára)

T: az 1. számú táblázatban meghatározott területérzékenységi szorzó,

I: a 2. számú táblázatban meghatározott iszapelhelyezési szorzó, melynek értéke 1, amennyiben a vízhasználat során nincs iszapképződés

Pi: az adott (i-edik) vízterhelő anyagra érvényes, a 3. számú táblázatban meghatározott egységdíj.”

Megjegyzés: A szárazidei szennyvízmennyiség figyelembe vételével, a vízfelhasználás alapján számítható a kibocsátott szennyvíz mennyisége.

Ci definiálásával lehetőség nyílik a műszerek minőségéből adódó, a vizsgálati módszer alsó méréshatára adta korlátok figyelembe vételére.

Azon tevékenységek esetén, mely tevékenységek eredményeként nem keletkezik szennyvíziszap (pl. fürdők esete) a Ktd. tv. nem ad egyértelmű meghatározást arra vonatkozóan, hogy erre az esetre milyen értéket lehet figyelembe venni. Ezekben az esetekben az alkalmazandó iszapelhelyezési szorzó $I=1$.

A kibocsátott szennyvíz minőségi jellemzőinek negyedéves átlagait a tárgyi negyedévhez tartozó koncentrációk számtani átlagaként kell megadni. A teljes év koncentráció adatainak ismeretében az éves átlagot korrigáltan, a háromszoros szórásátlag tartományon belül eső adatok átlagának figyelembe vételével, határozzuk meg. Az éves átlag adat korrekciójából adódó, a terhelésben jelentkező eltérés a végelszámolásnál érvényesíthető.

Az egységdíj mértéke

3. számú táblázat

Vízterhelő anyag	Egységdíj mértéke Pi (Ft/kg)
Dikromátos oxigénfogyasztás (KOI _k)	90
Összes foszfor	1 500
Összes szerves nitrogén	180
Összes higany	220 000
Összes kadmium	44 000
Összes króm	8 800
Összes nikkel	8 800
Összes ólom	8 800
Összes réz	4 400

Megjegyzés a 3. számú táblázathoz: A terhelő anyagok köréből kimaradt a szerves oldószer extrakt (Szo_{ex}), mivel a dikromátos oxigénfogyasztásban már szerepel. A díjtételek változatlanok maradtak.

4. A VÍZTERHELÉSI DÍJ ÁTHÁRÍTÁSA AZ ILLETÉKES ÁRCHATÓSÁG EGYETÉRTÉSÉVEL

Megjegyzés a 270/2003 Korm. rendelet 7. § (1.) pontjához: az árhatóság egyetértését kell kérni az áthárítás módjához. Ennek során célszerű tisztázni, hogy a hatósági árba beépül-e a vízterhelési díj, vagy önálló tételként számlázandó.

A szolgáltató szerezze meg az illetékes árhatóság írásbeli egyetértését az általa - jogszabályok szerint - javasolt vízterhelési díj áthárításának és annak a számlán való megjelenítésének módjáról. Ennek írásos formáiról az árhatóság saját hatáskörében dönthet (pl. rendelet, határozat, jóváhagyó levél, stb.). Az áthárítás módjáról szóló előterjesztésben célszerű az árhatóság tájékoztatása a díj mértékéről.

5. A VÍZTERHELÉSI DÍJ ÁTHÁRÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az áthárítás módszerét - a szolgáltató szakmai javaslata alapján – az illetékes ármegállapító hatóság hagyja jóvá. A Kdt. 10. §-ból a „szolgáltatás árán felül” – kikerült a törvény szövegéből - a terhelés arányában áthárítandó vízterhelési díjat a közcsatornába kibocsátott szennyvíz mennyisége alapján célszerű meghatározni, indokolt esetben figyelembe véve az egyes szennyvízkibocsátók (kibocsátó csoportok) szennyvíz minőségi paraméterei közötti eltéréseket is

Településenként vagy csatornarendszerenként, illetve szennyvíztelepenként az adott rendszerekre külön-külön javasolt megállapítani a lakosságot terhelő VTD mértékét. Az ipari nagy bebocsátókra és a nagyobb intézményekre (pl. közfürdők elfolyó medencevize) átterhelt VTD megállapítása külön megfontolást képezzen. Mérlegelni kell, hogy az adott ipari bebocsátó vagy intézmény szennyvize milyen hatással van a tisztítótelepről elfolyó, a VTD számítás alapjául szolgáló szennyvízminőségre.

Díjszámítás szempontjából két változat lehetséges:

- a) Amennyiben a vízterhelési díj a csatornadíj részeként került megállapításra, akkor nem kötelezően, de feltüntethető a számlán önálló tételként, hogy a számla összegéből a vízterhelési díj összege, mennyi, (pl. az alábbi megjegyzéssel:

„A számla végösszege Ft áthárított -vízterhelési díjat tartalmaz.”).

Tekintettel arra, hogy az ÁFA törvény csak azokat az adatokat határozza meg, amelyeket a bizonylatnak minimum tartalmaznia kell, hogy a törvényi előírásnak megfeleljen, a számlán természetesen olyan adat is szerepeltethető, amelynek feltüntetése nem kötelező.

- b) Amennyiben a vízterhelési díj nincs beépítve a csatornadíjba, akkor külön tételként önálló soron legyen számlázva. A 2005-re jóváhagyott vízterhelési díjat a 2005. január 1-el kezdődő elszámolási időszakra lehet számlázni minden szolgáltatást igénybe vevőre,
- szennyvíztelepenként vagy esetleg több telepre vonatkozó átlagdíj esetén ennek megfelelően képzett átlagos egységdíj alapján, m³ arányosan;
 - szennyezés arányos díjon (mérés, önellenőrzés alapján, pld. a jelentősebb 80 m³/nap feletti szennyvizet bebocsátók, vagy az erősen szennyezett szennyvizet bebocsátók, illetve az átlag alatt szennyező fogyasztókra);
 - egyéb műszaki számítással, becsléssel megállapított díjon.

A számlázás alapja lehet a közcsatornába bocsátott számlázott szennyvíz mennyisége illetve a beszállított települési folyékony hulladék mennyisége, a csatornadíj illetve a települési folyékony hulladék számlázásánál elfogadott mennyiségi adat, mely lehet:

- a hitelesen mért szennyvízmennyiség,
- mérés hiányában a csatornaműbe bekötött ingatlan vízmérő órán mért, felhasznált víz teljes mennyisége, amelyet csökkentenek azok a tételek, melyeket jogszabályok, illetve helyi rendeletek, megállapodások csökkentő tételként meghatároznak.

6. A VÍZTERHELÉSI DÍJ A CSATORNÁBA BOCSÁTOTT SZENNYVÍZMENNYISÉG ÉS -MINŐSÉG UTÁN SZÁMLÁZANDÓ

A csatorna szolgáltatónak az általa alkalmazott számlázási módszert és gyakorlatot írásban belső szabályzatban célszerű rögzítenie. A belső szabályzat javasolt tartalma:

- a. mérőleolvasás szerinti számlakészítésre (VTD áthárítás arra a számlázási időszakra, amely teljes egészében a 2005. január 1. utáni időszakra esett)

- b. átalánydíjas számlakészítésre (időarányos VTD áthárítás 2005. január 1-től)
- c. Az eljárási szabályok tartalmazzák az ajánlott mérési, számítási módszerek felsorolását:
- d. m³ arányos (számla szerint)
- e. szennyezés arányos (mérés, önellenőrzés alapján)
- f. egyéb műszaki számítással vagy más módon

7. A VÍZTERHELÉSI DÍJAT – A CSATORNA-SZOLGÁLTATÁSSAL, MINT FŐSZOLGÁLTATÁSSAL MEGEGYEZŐEN – 15 % ÁFA TERHELI

Magyarázat a vízterhelési díj ÁFA alapként való minősítéséhez:

A törvénymódosítás során egyértelmű lett, hogy a vízterhelési díjat a szolgáltatás részeként kell kezelni, ezért azt ÁFA terheli. A vízi közmű szolgáltató által átterhelt vízterhelési díj ezért az általa nyújtott szolgáltatás adóalapjába tartozik bele, így a szolgáltatással azonos mértékű áfa terheli.

Az ÁFA százalék egyértelművé tétele érdekében – amennyiben külön tételként szerepel – célszerű a számlán a vízterhelési díj sorában is feltüntetni azt az SZJ számot, amelyhez kapcsolódóan annak kiterhelése történik.

8. A VÍZTERHELÉSI DÍJ ELSZÁMOLÁSÁNAK MÓDJÁ

A számviteli törvény hatálya alá tartozó kibocsátó a megfizetett környezetterhelési díjat egyéb ráfordításként számolja el a számviteli törvény 81. §-a (4) bekezdésének c) pontja alapján [a befizetett díjelőleg elszámolása: T 46 – K 38, elszámolás az év végi bevallás alapján: T 86 – K 46, a különbözet elszámolása: T 46 – K 38 (vagy T 38 – K 46), a feltüntetett számlaszámok a javasolt számlakeret-tükör szerintiek]. A vízterhelési díj esetében a kibocsátó a csatornaszolgáltató vállalkozás, hiszen az elvezetett szennyvizet ő bocsátja a környezetbe.

A Ktd. tv. 10. §-a szerint a kibocsátó által fizetendő vízterhelési díjat a közüzemi szolgáltató nem közvetlenül (nem egy az egyben, azonos forintösszegben), hanem a terhelés arányában (természetes mértékegységre, m³-re jutó értékben) hárítja át a szolgáltatást igénybe vevőkre.

A díjat a szolgáltató a szolgáltatásról kiállított számlában háríthatja át úgy, hogy a díjat alkotó tételeket – úgy mint a mellékmérő ügyviteli díját, a csatornahasználat díját, a vízterhelési díjat – számlázza a szolgáltatást igénybe vevőnek, és az összesített nettó összeg után általános forgalmiadó-fizetési kötelezettsége keletkezik. A szolgáltatást igénybe vevő a szolgáltatás teljes számlázott – a levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – díjat költségként számolja el a befogadott számla alapján.

A hivatkozott törvény 10. §-a alapján a csatornamű mint szolgáltató a vízterhelési díjat a terhelés arányában áthárítja a szolgáltatást igénybe vevőkre. Nyilvánvaló, hogy az áthárítás nem utólag, a tényadatok ismeretében fog megtörténni, hanem a vízterhelési díj előlegként meghatározott összege alapján.

Az áthárított vízterhelési díj megtérítése a csatornamű-szolgáltatást igénybe vevőkkel úgy történik, hogy a számlában az ár részeként vagy külön tételbe beállítják annak összegét. A szolgáltatást igénybe vevőre áthárított vízterhelési díj azonban már nem adó, az része a számlázott értéknek, ezért azt is az árbevétel részeként kell elszámolni.

A csatornamű-szolgáltatónál tehát a szolgáltatást igénybe vevőre áthárított vízterhelési díj része az értékesítés árbevételének, míg az általa az adóhatóság felé bevallott vízterhelési díjat egyéb ráfordításként kell elszámolni.

9. A TÁRGYÉVRE MEGÁLLAPÍTOTT, KISZÁMLÁZOTT, ÁTHÁRÍTOTT VÍZTERHELÉSI DÍJ ÉS A TÉNYLEGES VÍZTERHELÉSI DÍJ KÜLÖNBÖZETÉNEK ELSZÁMOLÁSA.

A törvény külön nem rendelkezik arról, hogy az áthárított vízterhelési díj a későbbiek során korrigálható-e. Ezért célszerű a különbözet elszámolását a társaság szabályzatában meghatározni.

A tárgyévet követően a kibocsátó (szolgáltató) a tárgyévi tényleges szennyező anyag koncentráció átlagok alapján az éves elszámolásban figyelembe vett fizetési kötelezettség (laboreszközökre fordított, díjkedvezményként visszatartott összeggel, visszaigénnyel nem korrigált) egyéb ráfordításként elszámolt tárgyévi környezetterhelési díj és az árbevételként elszámolt, fogyasztókra áthárított tárgyévi mennyiséggel kiterhelt összeg különbözetét a mérlegkészítés keretében megállapítja.

A társaság számviteli politikájában, illetve belső szabályzatában meghatározott módszer szerint minősíti, hogy az így keletkezett különbözetet ha jelentős passzív, illetve aktív időbeli elhatárolásként előírja (a tárgyévi elszámolt árbevételt korrigálja), és a következő számlázás alkalmával jogosult kiszámlázni, illetve jóváírni.

Ha nem jelentős a két összeg különbözete, akkor az a szolgáltató (üzemeltető) tárgyévi üzemi eredményét befolyásolja (pl. ha az egyedi fogyasztónként megállapított összeg a 100 Ft-ot nem éri el, akkor nem terheli, nem írja jóvá. Ez a megoldás javasolt akkor is, ha a különbözet megállapításának időpontjában a fogyasztó már nem szerepel a fogyasztói nyilvántartásban).

10. DÍJKEDVEZMÉNY IGÉNYBEVÉTELE; MŰSZERBESZERZÉS A BESZEDETT VÍZTERHELÉSI DÍJ FELHASZNÁLÁSÁVAL

A Ktd. tv. 15. § változásai a VTD díjkedvezmény igénybevételére vonatkozóan:

„15. § (2) 50 %-os vízterhelési díjkedvezménnyel élhet a felszíni vizet közvetlenül terhelő vízterhelést csökkentő beruházást megvalósító beruházó, a beruházás kivitelezésének időtartama alatt évente időarányosan, de legfeljebb öt évig. Önkormányzat esetén a Ktd. 20. §-ában meghatározott bevallással egyidejűleg történhet visszaigénylés (20. § díjvisszaigényléséről évente, a tárgyévet követő év március 31-ig tesz bevallást).

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezményre a közszolgáltató és az önkormányzat írásos megállapodása alapján a közszolgáltató abban az esetben is jogosult, ha a beruházást nem a közszolgáltató, hanem az önkormányzat valósítja meg.

(4) A díjfizetéssel kapcsolatos vízminőségi és mennyiségi mérőműszerek beszerzési értékének 80%-át a díjfizetésre kötelezett a beszerzés évében a fizetendő díjelőlegből vonhatja le.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezmény a beruházással érintett környezetterhelő anyag és a beruházással érintett telephely vonatkozásában vehető igénybe.

(6) A vízterhelési díjkedvezmény igénybevételének feltétele a beruházásra vonatkozó jogerős elvi vízjogi vagy vízjogi létesítési engedély, illetve a levegőterhelési díj esetében a beruházásra vonatkozó jogerős létesítési engedély megléte.

(7) A díjkedvezmény első alkalommal a (6) bekezdésben meghatározott engedély jogerőre emelkedését követő díjelőleg fizetésénél vehető igénybe.”

Megjegyzés:

(2) A Ktd tv. módosításával bővült a díjkezdvezményre jogosultak köre azáltal, hogy nemcsak a közüzemi csatornahálózatot érintő környezetterhelést csökkentő környezetvédelmi beruházást megvalósító beruházó – korábban csak ezekre a beruházásokra vonatkozott a törvény – jogosult igénybe venni, hanem azon beruházók is, akik a felszíni vizeket közvetlenül érintő vízterhelést csökkentő környezetvédelmi beruházásokat végeznek. A módosított 270/2003 Korm. rendelet 3 § (2) bekezdése részletezi az ide vonatkoztatható beruházások körét.

(4) A díjfizetéssel kapcsolatos vízminőségi mérőműszerek beszerzése is beruházás, de nem tartozik a (2) bek. alatti körbe. A Ktd. tv. módosításával beszerezhető mérőműszerek köre kiegészült a mennyiségmérő műszerekkel, a rendelet 3.sz. mellékletében felsoroltak szerint. A mérőműszerek beszerzési értékének a 80%-a – ha az legkésőbb december 31-i teljesítésű bizonylatokkal igazolható – kerülhet levonásra a beszerzés évében a befizetendő előlegből és az éves vízterhelési díjból.

A 270/2003 Korm. rendelet kiegészült a 3. sz. melléklettel, mely pontosan meghatározza azoknak a vízminőségi és mennyiségi mérőműszerek körét, melyek beszerzési költségének 80%-a levonható a VTD-ből.

Javasolt, hogy a rendelet 3. melléklete szerinti beszerezhető mérőműszerek közül a közüzemi szolgáltatók csak olyan műszerbeszerzéseket valósítsanak meg melyek kifejezetten a vízterhelő anyagok és az élővízbe bocsátott mennyiségek meghatározásához szükségesek.

Vízminőségi és mennyiségi mérőműszerek

3. számú melléklet

1. Spektrofotométerek
2. Hígany elemzők és kiegészítő berendezések
3. Atomabszorpciós spektrométerek (AAS) és kiegészítő berendezések
4. Induktív csatolású plazmaégős atomemmissziós spektrométerek (ICP) és kiegészítő berendezések
5. Kromatográfok, detektorok
6. Elemanalizátorok

7. Áramlásos injektáláson alapuló mérőrendszerek (FIA)
8. Kapillár elektroforézisen alapuló mérőrendszerek
9. Roncsoló feltáró berendezések
10. Elszívó rendszerek
11. Gázellátó rendszerek
12. Desztilláló berendezések
13. Rázó - homogenizáló berendezések
14. Mérlegek és szárazanyag-tartalom meghatározók
15. Mintavevő berendezések
16. Szárító és izzító berendezések
17. Bepárló rendszerek
18. Számítógépes adatrögzítő és feldolgozó rendszerek; Elektrokémiai mérőrendszerek
19. On-line szennyvíz és szennyvíziszap elemző műszerek
20. Mennyiségmérő műszerek és berendezések

11. A VÍZMINŐSÉGI JELLEMZŐK KIMUTATÁSA, MÉRÉSI PONTOSSÁG

A vízterhelő anyagok koncentrációjának meghatározásakor a mért értékkel kell számolni, amennyiben az alkalmazott mérési módszer alsó mérési határa fölé esik a kapott eredmény. Az alsó mérési határ alattiakat 0 értékkel vesszük figyelembe.

A VTD mértékének meghatározását javasolt akkreditált mérésekkel végezni.

12. A VÍZTERHELÉSI DÍJ TOVÁBBHÁRÍTÁSA ELKÜLÖNÜLT JOGI SZEMÉLYISÉGŰ VÍZ- ÉS CSATORNA, VAGY SZENNYVÍZTISZTÍTÁSI SZOLGÁLTATÓ ESETÉBEN

A Ktd. tv. 10. §-a szabályozza :

„A közcsonornán elvezetett, majd felszíni vízbe bocsátott vízterhelő anyag után fizetendő díjat a szennyvíztisztító telepet, illetve a közüzemi csatornahálózatot működtető szolgáltató a terhelés arányában áthárítja a szolgáltatást igénybe vevőkre. Ha a szennyvíztisztító telepet és a csatornahálózatot üzemeltető szolgáltató személye különbözik, akkor a csatornahálózatot

üzemeltető szolgáltató jogosult a rá áthárított díjat a szolgáltatást igénybe vevőkre továbbhárítani. A gazdálkodó szervezet által kibocsátott szennyvíz mennyiségének és minőségének meghatározása a szolgáltató feladata.”

Megjegyzés: A Ktd. tv. 2004-ben csak a vízterhelő anyagokat közvetlenül, a felszíni vízfolyásokba bocsátókra vonatkozott és csak ők rendelkeztek az áthárítás lehetőségével. Abban az esetben, ha a közüzemi csatornát és a szennyvíztisztító telepet üzemeltető nem azonos jogi személy volt, ebben az esetben a szennyvíztisztító telep a vízterhelési díjat áthárította a közüzemi csatornát üzemeltetőre, azonban a törvény nem adott lehetőséget, a közüzemi csatornahálózatot üzemeltetőknek ennek továbbhárítására, csak a törvény megsértése árán.

A törvény szövegéből kikerült, hogy a fizetendő díjat a szolgáltató a „szolgáltatás árán felül” hárítja át a terhelés arányában.

A 270/2003.(XII.24.) Kormányrendelet 7. § (1) bekezdés érvényben maradt, így az árhatóság egyetértését kell kérni az áthárítás módjához. Ennek során célszerű tisztázni, hogy a hatósági árba beépül-e a vízterhelési díj, vagy önálló tételként számlázandó.

A csak csatornahálózatot üzemeltető közüzemi szolgáltató a részére áthárított vízterhelési díjat úgy kezeli, mint ha szolgáltatást igénybevevőre terhelték volna a díjat, s elszámolhatja anyag jellegű ráfordításként, ha beépítette a fogyasztók felé számlázandó díjba, illetve önálló tételként is továbbháríthatja az áron felül. Ebben az esetben ELABÉ-ként számolja el a költségei között.

A szolgáltató a terhelést a kibocsátók hidraulikai terhelésének arányában vagy pedig a gazdálkodó szervezetek – a csatornamű szolgáltató részére megküldött – önellenőrzésének (220/2004. Korm. rendelet) figyelembevételével határozza meg.

A vízszolgáltató a VTD által nem érintett, feltételezve, hogy felszíni vízbe történő anyagkibocsátása nincs. A kibocsátó ebben az esetben a csatornaszolgáltatást végző közüzemi szolgáltató.

13. DÍJKEDVEZMÉNY IGÉNYBEVÉTELE, ELSZÁMOLÁSA

A módosított Ktd. tv. 15. §-a alapján a fizetendő vízterhelési díjból, díjelőlegből levonható, illetve az éves elszámolásnál visszaigényelhető a vízterhelési díj 50 %-a a közüzemi csatornahálózatot érintő környezetterhelést csökkentő beruházások megvalósítása után, illetve, a mérőműszerek beszerzési nettó értékének 80 %-a.

- a) Amennyiben a mérőműszer beszerzés számlájának szerződés szerinti fizetési határideje megelőzi a díjelőleg fizetési határidejét, abban az esetben a számlázott illetve fizetendő értékkel a befizetendő díjelőleget csökkenteni lehet a beszerzett műszer értékének 80%-áig.
- b) Amennyiben a díjelőleg befizetését követően történik a műszer beszerzése, illetve a számla fizetési határidejét megelőzi a díjelőleg fizetési időpont, a beszerzett műszer nettó értékének 80 %-a csak az éves díjelszámolásból vonható le. Ha az éves díjelszámolásnál túlfizetés jelentkezik, azt az adófizetési többlet általános eljárási rendje szerint kell kezelni.

A díjkedvezmény igénybevétele az ÁFA törvény 22. § (1)-(2) bekezdései alapján adóalapot nem képez. Ezek a díjkedvezmények nem minősülnek államháztartási támogatásnak, azokra az ÁFA törvény 38. § rendelkezését alkalmazni nem kell.

Az adóhatóságtól visszaigényelt díjrészt és a díjelőleg és díjfizetésnél érvényesített díjkedvezményt a szolgáltató (a beruházó) a tárgyévi egyéb ráfordítások csökkenéseként számolja el (T 36 – K 86)

A beruházások utáni díjkedvezmény és visszaigénylés műszaki-gazdasági feltételei mellett van két formai követelménye is az érvényesítésnek:

- Csak az a szervezet érvényesíthet díjkedvezményt, illetve igényelheti vissza (a műszaki-gazdasági feltételek megléte mellett) a VTD visszaigényelhető részét, amelynek
 - 1) ezt a jogát az árhatósággal kötött külön szerződésben rögzítették, és
 - 2) ezt a szerződést (a díjkedvezmény érvényesítésekor) az adóhatóságnak megküldték.

A díjkedvezmény, illetve a visszaigénylés érdekében a szolgáltató és az árhatóság – önkormányzat(ok) – kössenek kötelező érvényű megállapodást – a jogszabályokra való hivatkozással – a díjkedvezménynek, visszaigénylésnek a jogszabályokban nem részletezett feltételeiről, a visszaigényelt összeg felhasználásáról.

Az 50 %-os vízterhelési díjkedvezményt csak a felszíni vizet közvetlenül terhelő vízterhelést csökkentő beruházás megvalósítója veheti igénybe.

Az évközi visszaigényléseket a 0451 számú APEH igénylőlapon lehet benyújtani.

14. VÍZTERHELÉSI DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSA A TERMÉSZET-KÖZELI SZENNYVÍZTISZTÍTÓK ESETÉBEN

A felszíni vízbe bocsátó természet-közeli telepek adatai mérhetőek, így ezekre a művi telepekre vonatkozó, előbbi módszerek alkalmazandók. A nem élővízbe kibocsátó (szikkasztásos, faültetvényes, gyökérmezős, stb.) szennyvíztisztító telepek esetében vízterhelési díj fizetési kötelezettség nem merül fel.

15. A VTD FIZETÉSÉVEL KAPCSOLATOS BEVALLÁSI ÉS ADATSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉG MÓDOSÍTÁSA

A Ktd tv. 20. § (1)-(2) bekezdései előírják:

„(1) A kibocsátó a díjfizetési kötelezettségéről, továbbá az önkormányzat a díjvisszaigényléséről évente, a tárgyévet követő év március 31-éig tesz bevallást.

(2) A kibocsátó negyedévenként a nettó díjelőleget megállapítja, valamint az egyes negyedévekre megállapított díjelőleget a tárgyévre vonatkozó bevallásában bevallja.”

A bevallási nyomtatvány száma: 0450. A bevallást telephelyenként részletező lapokon kell elkészíteni.

A tárgynegyedévi díjelőleget a

- tárgyévet megelőző év tényleges kibocsátásai alapján, vagy
- a folyamatosan működtetett mérőműszer mért adatai alapján kell megfizetni.

A Ktd tv. 21. §-a előírja:

„A kibocsátó tevékenysége során a levegőterhelő, a vízterhelő anyagok kibocsátásáról, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelésről a külön jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatásra köteles. Amennyiben a környezetvédelmi felügyelőség a kibocsátási adatok ellenőrzése során az adatszolgáltatásban eltérést tapasztal, erről az adóhatóságot tájékoztatja.”

A 270/2003 Korm. rendelet 2 §-a értelmében:

„2. § A környezetterhelési díj éves elszámolásakor a még esedékes díjtartozás befizetése vagy díj visszaigénylése az erre a célra rendszeresített nyomtatványon e rendelet 1-2. számú mellékletében meghatározott adatlap csatolásával nyújtható be az állami adóhatósághoz.”

A 270/2003 Korm. rendelet 3. § (2)-(4) bekezdései szerint:

„(2) Vízterhelési díjkedvezmény vehető igénybe a felszíni vizet közvetlenül érintő vízterhelést csökkentő környezetvédelmi beruházás után, ideértve a szennyvízelvezető- és szennyvíztisztító rendszerek, illetve a szennyvíziszap ártalmatlanító és hasznosító létesítmények megvalósítását is.

(3) Amennyiben a vízterhelési díjkedvezmény igénybevételére a közszolgáltató és az önkormányzat írásos megállapodása alapján a közszolgáltató jogosult, úgy a közszolgáltató és az önkormányzat között létrejött megállapodás egy példányát a díjkedvezmény első évi bevalláskor történő igénybevételkor az állami adóhatóság részére be kell csatolni.

(4) A vízterhelési díjkedvezmény igénybevételéhez szükséges, a 2. számú mellékletben meghatározott adatokat a környezetterhelési díjfizetésre kötelezett kibocsátó köteles a beruházó rendelkezésére bocsátani.”

16. A VÍZTERHELÉSI DÍJ BEFIZETÉSE

A Ktd tv. 18. §-a megadja az adóhatóság számlaszámát:

„18. § A kibocsátó a levegőterhelési díjat, a vízterhelési díjat, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjat az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal által vezetett 10032000-01076040 APEH Környezetterhelési díj bevételi számla javára fizeti be”

17. A CSATORNA SZOLGÁLTATÓ KÖTELEZETTSÉGEI

- A kibocsátott terhelés meghatározása
- A vízterhelési díj alapjának és mértékének megállapítása
- A vízterhelési díj bevallása és befizetése negyedévenként, elszámolása évenként
- A VTD befizetéséről ellenőrizhető nyilvántartás vezetése
- A vízterhelési díj áthárítása a csatornaszolgáltatást igénybe vevőkre, illetve a települési folyékony hulladékot szállítókra
- Amennyiben beruházási kedvezmény igénybe vételére lehetőség van, adatszolgáltatás a beruházó részére a visszaigényléshez (270/2003 Korm. rendelet 3. § (2)), illetve megállapodás az önkormányzattal a visszaigénylésről (270/2003 Korm. rendelet 3. § (3)).
- A VTD visszaigényléssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése

Lehetséges üzenetek a vízterhelési díj kommunikációjában

- A vízterhelési díj – mint az ökoadó egyik fajtája – a 2003. évi LXXXIX. törvény alapján került bevezetésre, mely szerint a szolgáltató köteles ezt befizetni, és a fogyasztókra áthárítani.
- A vízterhelési díj a környezeti állapot javulását szolgálja.
- A víziközmű-szolgáltatók napjaink legnagyobb súlyú és legnagyobb hatékonyságú környezetvédelmi tevékenységét végzik a szennyvizek megtisztításával.
- A vízterhelési díj elősegíti a Víz Keretirányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósulását – a folyók, tavak és felszínalatti vizek jó állapotának elérését és fenntartását- és forrást teremt az állam ilyen irányú tevékenységének ellátására. Megvalósítja az arányos teherviselést a vízvédelemben és érvényesíti a szennyező fizet elvet - így azokra akik a szolgáltatásban már megfizetik a megfelelő tisztítást, minimális terhelési díj hárul, a nem vagy rosszul tisztított szennyvíz miatti alacsonyabb szolgáltatási díjhoz viszont magasabb terhelési díj társul.
- A terhek csökkentése érdekében a vízterhelési díj bevezetése fokozatosan történik, 2005-ben a vízterhelési díj 30%-át kell érvényesíteni, ami csak 2008-ban éri el a 100%-ot.
- A vízterhelési díj fele – a jogszabálynak megfelelően – környezetvédelmi (a szennyvíz szennyezőanyag-tartalmának csökkentéséhez kapcsolódó) beruházásra visszaigényelhető.
- Azoknak a vízfogyasztóknak, akik nem kötnek rá a meglévő közcsatornára, a törvény alapján 2004. július 1-től a talajba bocsátott szennyvíz után talajterhelési díjat kell fizetniük, tehát ők sem mentesülnek az alól, hogy az általuk okozott szennyezés felszámolási költségeihez hozzájáruljanak.
- A fogyasztói tájékoztatásnak szerves része a vízterhelési díj számlán való megjelenítésének magyarázata.

Ajánlott PR eszközök a vízterhelési díj kommunikációjában

- Fogyasztóknak szóló tájékoztató levél a számla mellett
- A szolgáltatók álláspontjának megfelelő tájékoztatók, cikkek, riportok, generálása a helyi lapokban, televíziókban, rádiókban
- Önkormányzati döntéshozók tájékoztatása, bevonása
- Zöld szervezetek bevonása a kommunikációba (ahol ez eredményt hoz) a vízterhelési díj visszaigényléséből elvégzett, megkezdett vagy tervezett beruházások széles körben való ismertetése